

HØJESTERETS DOM

afsagt fredag den 16. august 2024

Sagen er behandlet for lukkede døre. Det er forbudt offentligt at gengive, hvad der er foregået i retsmødet, og at offentliggøre navn, stilling eller bopæl eller på anden måde identiteten på nogen af de personer, der er nævnt i sagen.

Sag BS-11547/2024-HJR
(2. afdeling)

F
(advokat Therèse Kemp)

mod

M
(advokat Jesper Håkonsson)

I tidligere instanser er afsagt dom af Familieretten på Frederiksberg den 14. juni 2023 (BS-7556/2022-FRB) og af Østre Landsrets 24. afdeling den 10. oktober 2023 (BS-30718/2023-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Oliver Talevski, Jens Kruse Mikkelsen, Ole Hasselgaard og Mohammad Ahsan.

Påstande

Appellanten, F, har principalt nedlagt påstand om, at forældremyndigheden over B1 og B2 tillægges ham alene, subsidiært at den fælles forældremyndighed fastholdes, og at bopælen for B1 og B2 tillægges ham.

F har heller ikke for Højesteret nedlagt påstand om samvær med B1 og B2, hvis forældremyndigheden ikke tillægges ham alene, eller bopælen ikke tillægges ham.

M har principalt påstået stadfæstelse, subsidiært at den fælles forældremyndighed over B1 og B2 ophæves og tillægges hende alene.

Såfremt forældremyndigheden tillægges F alene, eller bopælen tillægges ham, har M nedlagt påstand om B1 og B2s samvær med hende i nærmere bestemt omfang. F har heroverfor nedlagt påstand om, at B1 og B2 skal have samvær med M i mere begrænset omfang.

Anbringender

F har anført navnlig, at den fælles forældremyndighed bør ophæves, og forældremyndigheden tillægges ham alene, jf. forældreansvarslovens § 11, 2. pkt.

M har siden august 2020 udøvet grov samværschikane og forældrefremmedgørelse. Dette understøttes af den børnesagkyndige erklæring af 7. marts 2023 vedrørende hende og børnene.

I modsætning hertil konkluderes det i den børnesagkyndige erklæring af 7. marts 2023 vedrørende ham, at han har tilsidesat egne behov over børnenes og derved gjort alt for at sikre et samarbejde, således at børnene skærmes fra parternes konflikt. Børnenes modvilje mod samvær med ham skyldes Ms påvirkning af dem. Han er den, der bedst evner at få fremtidige samværsordninger til at fungere, således at børnene har god kontakt til begge forældre.

Højesteret bør anlægge et fremtidsorienteret perspektiv og tillægge ham forældremyndigheden alene, jf. herved også UfR 2020.3854 H.

Hvis Højesteret ikke ophæver den fælles forældremyndighed, bør bopælen tillægges ham, da han er bedst egnet til at sikre det fremtidige samarbejde, jf. forældreansvarslovens § 17. Hertil kommer, at det er til børnenes bedste at genetablere kontakten med ham. Det forhold, at han i de seneste år ikke har været en del af børnenes liv på grund af Ms samværschikane, skal ikke komme ham til skade.

M har anført navnlig, at hun ønsker at bevare den fælles forældremyndighed, da hun ikke vil afskære F fra børnenes liv. Ved fælles forældremyndighed kan han således f.eks. følge med i børnenes skolegang eller institution via Aula eller lignende systemer.

Hun håber i øvrigt, at de på sigt kan etablere et godt samarbejde omkring børnene. De kan f.eks. søge Familieretshusets hjælp til at forbedre samarbejdet via samarbejdskurser.

Hun har ikke på noget tidspunkt udøvet samværschikane, men har på alle måder samarbejdet med bl.a. Familieretshuset og fagprofessionelle. Samvær er ikke blevet gennemført på grund af børnenes modvilje mod at se F. Betingelserne for at ophæve den fælles forældremyndighed er således ikke opfyldt.

Hvis Højesteret finder, at den fælles forældremyndighed skal ophæves, er det bedst for børnene, at forældremyndigheden tillægges hende alene, da hun er deres primære omsorgsperson og har været det siden deres fødsel.

Af de samme grunde skal børnene fortsat have bopæl hos hende.

Hvis forældremyndigheden tillægges F alene, eller bopælen tillægges ham, skal børnene have samvær med hende i videst muligt omfang.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår i første række, om den fælles forældremyndighed over B1 og B2 skal ophæves, sådan at forældremyndigheden tillægges F alene. Hvis den fælles forældremyndighed ikke ophæves, angår sagen, om børnene fortsat skal have bopæl hos M.

B1 er født den ... februar 2017, og B2 er født den ... februar 2020. Forældrene ophævede deres samliv i sommeren 2020, og børnene har siden da boet hos M. Børnene har siden samlivsophævelsen ikke haft samvær med F, bortset fra kortvarigt, overvåget samvær i foråret 2022 mellem B2 og F.

Det følger af forældreansvarslovens § 1 og § 4 og forarbejderne hertil, at afgørelser efter loven, herunder om forældremyndighed og bopæl, skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, og at dette hensyn skal komme i første række. Bedømmelsen af, hvad der er "barnets bedste", skal altid ske ud fra en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns forhold, herunder bl.a. barnets egen indstilling samt barnets tilknytning til forældrene. Det indgår i vurderingen som et vigtigt moment, der skal tillægges stor vægt, om den ene forælder uden påviselig grund hindrer den anden forælder i at have kontakt med barnet (samværschikane). I de tilfælde, hvor samværschikane påvises, skal der særligt i sager om forældremyndighed og bopæl anlægges et fremtidsorienteret perspektiv, således at det ved vurderingen af, hvad der er bedst for barnet, må indgå, hvem af forældrene der har bedst evne til at samarbejde og dermed på længere sigt kan sikre barnets kontakt til den anden forælder. Der henvises i det hele til Folketingstidende 2006-07, tillæg A, lovforslag nr. L 133, side 4471,4483, 4486 og 4490, Folketingstidende 2011-12, tillæg A, lovforslag nr. L 157, side 25, og Folketingstidende 2018-19, tillæg A, lovforslag nr. L 91, side 34 og 61-62.

Højesteret lægger efter bevisførelsen, herunder navnlig de børnesagkyndige erklæringer af 7. marts 2023, til grund, at både M og F har gode forældrekompetencer.

Som anført af landsretten må det lægges til grund, at B1s og B2s manglende samvær med F i det væsentlige må henføres til Ms handlinger og egen negative indstilling til F. Denne samværschikane må indgå med stor vægt ved vurderingen af, om det vil være bedst for børnene enten at tillægge F forældremyndigheden alene eller at fastholde den fælles forældremyndighed og at tillægge ham bopælen. Dette gælder, selv om M har tilkendegivet, at hun på sigt ønsker at etablere et godt samarbejde om børnene.

Heroverfor må der navnlig lægges vægt på, at M i hvert fald siden samlivsophævelsen i sommeren 2020 har været børnenes primære omsorgsperson, og på Familieretshusets og børneinstitutionens observationer af børnenes negative reaktioner i forbindelse med forsøgene på at gennemføre de tidligere fastsatte samvær i 2021, 2022 og 2023.

Efter en samlet vurdering tiltræder Højesteret familierettens og landsrettens konklusion, hvorefter det på nuværende tidspunkt vil være bedst for børnene, at forældrene fortsat har fælles forældremyndighed, og at børnene fortsat har bopæl hos M.

Herefter, og da F ikke har nedlagt påstand om samvær med børnene, stadfæster Højesteret landsrettens dom.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for Højesteret til den anden part.